

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Propunere

privind

**Setul de indicatori calitativi folosiți în cadrul metodologiei
de finanțare a universităților pentru anul 2005**

(ajustare și reorganizare)

Octombrie 2004

Setul de indicatori calitativi folosiți în cadrul metodologiei de finanțare a universităților (ajustare și reorganizare)

A. Calendarul procedurii de realizare a repartizării alocațiilor bugetare, pentru anul 2005

În cadrul ședinței de Consiliu al CNFIS, care a avut loc în data de 16 iulie 2004, s-a aprobat ca procedura de repartizare a alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază să se realizeze în două etape:

- **în prima etapă** se repartizează alocația bugetară, luând în calcul datele disponibile la începutul anului universitar
- **în a doua etapă** se finalizează repartizarea alocației bugetare, actualizându-se datele financiare ale anului 2004 (în prima etapă s-au luat în calcul datele financiare anuale disponibile, respectiv datele financiare ale anului 2003).

B. Ajustarea și reorganizarea setului de indicatori calitativi (discutat și aprobat în ședința CNFIS din data de 22 octombrie 2004)

1. Considerații generale

Introducerea formulei de finanțare pe student echivalent și apoi îmbogățirea acesteia cu setul de indicatori calitativi, au reprezentat pentru activitatea CNFIS o etapă extrem de importantă, în care s-a realizat trecerea de la un sistem de finanțare a învățământului superior adecvat unui stat cu o economie centralizată la un sistem de finanțare modern și flexibil, similar celor utilizate în majoritatea țărilor europene.

În prezent se poate considera că această etapă de **construcție** a fost încheiată și că eforturile CNFIS se îndreaptă acum în direcția **consolidării** sistemului de finanțare prin:

- **o mai bună integrare a politicilor financiare** în contextul actual al politicilor educaționale naționale și europene;
- **creșterea gradului de transparență** în exercițiul de alocare a fondurilor, atât la nivelul CNFIS cât și la nivelul universităților;
- **întărirea rolului** avut de sistemul de finanțare ca **pârghie strategică la nivel centralizat** și, prin modul de construcție al metodologiei de finanțare, ca **instrument managerial la nivelul universităților**;
- **simplificarea procedurilor de colectare a informațiilor** de la universități, în conformitate cu sistemele acestora de gestionare a bazelor de date.

Într-un plan concret, una dintre principalele modalități de atingere a acestui obiectiv central este rafinarea formulei de finanțare a universităților prin ajustarea și reorganizarea setului de indicatori calitativi utilizați în cadrul acesteia.

2. Necesitatea

n1 – modificarea grilei de salarizare a personalului didactic;

n2 – identificarea unor erori în raportarea datelor de către universități (în special pentru primii 4 indicatori);

- n3** – identificarea unor interpretări diferite a indicatorilor la nivelul universităților (în special pentru indicatorii financiari);
- n4** – unele observații transmise de universități, privind oportunitatea creșterii ponderilor unor indicatori (în special cele privind personalul didactic și cercetarea științifică);
- n5** – identificarea posibilității de apariție a unor situații indezirabile (valorile primilor patru indicatori pot ascunde situația reală a structurii personalului didactic atunci când aceasta este raportată la numărul de studenți, semnalată în exemplele prezentate în anexa 2);
- n6** – identificarea unor posibile dificultăți în utilizarea setului de indicatori ca instrument managerial;
- n7** – armonizarea setului de indicatori cu formula utilizată pentru repartizarea FB.

3. Principii fundamentale

- p1** - definirea dimensiunii universității prin numărul de studenți echivalenți unitari (într-o primă aproximație, acest număr este proporțional cu FB și cu numărul și structura posturilor didactice) – *răspunde la n7*;
- p2** – considerarea în cadrul indicatorilor a dimensiunii totale a universității (nr. total de studenți unitar echivalenți – bugetați și cu taxă) – *răspunde la n5*;
- p3** – definirea indicatorilor privind personalul didactic doar pe baza unor date ușor verificabile – *răspunde la n2*;
- p4** – raportarea resurselor la dimensiunea universității – *răspunde la n5*;
- p5** – definirea indicatorilor financiari doar pe baza unor articole care apar explicit în bilanțul contabil al universităților - *răspunde la n2, n3 și n6*;
- p6** – punerea în evidență, în modul cel mai direct, a semnificației indicatorilor prin regruparea acestora și prin introducerea subgrupelor – *răspunde la n4 și n6*;
- p7** – ajustarea procentelor în direcția echilibrării grupelor și a simplificării tabloului de indicatori – *răspunde la n4 și n6*.

4. Grupe și subgrupe de indicatori

Având în vedere aceste considerații, CNFIS a aprobat modificarea listei de indicatori calitativi prin **divizarea indicatorului IC2 în doi indicatori: unul care să urmărească numărul de profesori titulari și unul care să urmărească numărul de conferențieri, cei doi indicatori având ponderile de 2% din FB, respectiv 0,5% din FB.**

Această modificare nu implică eliminarea altor indicatori, ci creșterea procentului din FB alocat în funcție de rezultatele calitative de la 12,7% (9,7% + 3% cercetare) la 15%. Diferența de 2,3% este generată prin introducerea noului indicator (cu o pondere de 2%) și prin ajustarea ponderilor celorlalți indicatori.

Trebuie remarcat faptul că, deși procentul distribuit pe baza unor criterii calitative devine 15%, creșterea nu pune în pericol echilibrul financiar al sistemului universitar. Aceasta s-a observat din analiza rezultatelor înregistrate în anii anteriori, fiind foarte scăzută probabilitatea ca suma alocată unei universități să nu se încadreze în intervalul [90%;110%] din valoarea finanțării care i s-ar atribui în lipsa aplicării criteriilor calitative.

Totodată CNFIS a aprobat modificarea modului de definire a unora dintre indicatori, având ca punct de pornire principiile p1-p7, și restructurarea setului de indicatori în **patru grupe care să urmărească calitatea: personalului didactic, a cercetării științifice, a bazei materiale și a managementului academic.** Astfel, primele două grupe au ponderi egale 30% (4,5% din FB), iar ultimele două au fiecare câte 20% (3% din FB). **Fiecare grupă este împărțită în două subgrupe: o subgrupă care vizează**

aspectul analizat global (având o pondere de 2/3 din grupă) și o subgrupă care vizează un aspect particular important (având o pondere de 1/3 din grupă).

Pentru **prima grupă**, subgrupa generală, se consideră că pentru *calitatea personalului didactic* elementul definitoriu este numărul de profesori (element de intersecție al indicatorilor din subgrupă), iar pentru *potențialul de dezvoltare a personalului didactic* elementul definitoriu este numărul de conferențieri până în 35 de ani (element de intersecție al indicatorilor din subgrupă).

Pentru **a doua grupă** se consideră oportună accentuarea unor aspecte privind modul în care este fructificată capacitatea de cercetare științifică a universității, atât din punct de vedere didactic, prin cursurile postuniversitare, cât și prin rezultatele financiare obținute în mod direct (proiecte de cercetare) sau indirect (consultanță).

În cadrul elementelor urmărite în cea de-**a treia grupă** sunt nuanțate eforturile universității pentru a oferi studenților acces la materiale documentare tipărite (cărți reviste, manuale) sau în format electronic.

Elementul particular evidențiat în cadrul **ultimei grupe** este modul în care rezultatele managementului universitar se reflectă în calitatea serviciilor sociale și administrative oferite studenților.

Setul de indicatori împreună cu observațiile pentru fiecare indicator în parte sunt prezentate în Anexă.

5. Avantaje

- a1 – controlul datelor transmise de universități** (dispar problemele privind posibilitatea de interpretare diferită sau de raportare eronată a unor parametri, cum ar fi numărul de posturi legal constituite);
- a2 - reducerea volumului datelor transmise de universități** (datele financiare se preiau din raportările făcute către MEdC, evitându-se dubla raportare, și se elimină raportarea unor date specifice, neevidențiate în bilanțul contabil, cum ar fi cele privind dotarea laboratoarelor);
- a3 – îmbunătățirea nivelului de semnificație al indicatorilor** (prin raportarea resurselor umane și materiale la numărul de studenți);
- a3 – îmbunătățirea nivelului de omogenitate a formulei de finanțare** (atât prin omogenizarea setului de indicatori, cât și corelarea denumirii indicatorilor cu definițiile folosite în formula utilizată);
- a4 - creșterea nivelului de semnificație a informațiilor transmise către managerii universitari** (regruparea indicatorilor oferind un tablou simplificat al acestora, corelarea cu rezultatele obținute exprimând, într-o manieră simplă, punctele tari și punctele slabe ale universității).

6. Indicatorii de natură complexă

Deși în cadrul acestei propuneri sunt luați în considerație și cei trei indicatori de natura complexă, care urmăresc o întreagă serie de aspecte privind calitatea cercetării, a managementului universitar și a serviciilor oferite studenților, propunerea făcută s-a rezumat la ponderea atribuită acestora și a grupelor și subgrupelor din care vor face parte.

Ajustarea formulelor indicatorilor de natură complexă în concordanță cu principiile utilizate și pentru ceilalți indicatori, reprezintă în acest moment o problemă deschisă, fiind încă în etapa de analiză în cadrul comisiilor de specialitate CNFIS.

Grupa	Subgrupa	Indicatorii calitativi	Ponderea in totalul FB	Definiția indicatorilor. Precizari suplimentare.	Indicatorul actual
I. Personalul didactic - 30% (4.5% din totalul FB)	I.A. Calitatea personalului didactic - 67% (3% din totalul FB)	IC ₁ Numărul cadrelor didactice titulare, cu carte de munca in universitate, raportat la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	1%	<p>Observații. Pentru indicatorii IC1-IC5: a) noțiunea de personal didactic titular este riguros definită, adaugandu-se specificatia suplimentara 'cu carte de muncă in universitate'. b) numarul de studenti echivalenti unitari se calculeaza din numarul de studenti fizici, romani si straini, ponderati atat cu coeficientii de echivalare pe forme de invatamant cat si cu coeficientii de cost corespunzatori domeniilor de invatamant. c) numarul personalului didactic si al studentilor (bugetati si cu taxa) este cel inregistrat la inceputul anului universitar.</p> <p>Pentru indicatorul IC5: Se ia in considerare numarul cadrelor didactice titulare, cu carte de munca nascute incepand cu anul:= anul de finantare - 36 (aceasta insemnand ca sunt luati in considerare cei care nu au implinit 36 de ani pana la data de 31 decembrie a anului anterior celui finantat)</p> <p>Nota: Toti acesti indicatori se aplica in faza initiala a procesului de repartizare</p>	ic1
		IC ₂ Numărul de profesori titulari raportat la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	2%		ic2a
	I.B. Potentialul de dezvoltare a personalului didactic - 33% (1.5% din totalul FB)	IC ₃ Numărul conferențiarilor titulari raportat la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	0.5%		ic2b
		IC ₄ Numărul cadrelor didactice titulare, cu titlul științific de doctor, raportat la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	0.5%		ic4
		IC ₅ Numărul cadrelor didactice titulare, sub 35 de ani, raportat la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	0.5%		ic3
II. Impactul cercetării științifice asupra procesului didactic -30% (4.5% din totalul FB)	II.A. Nivelul performanțelor în cercetarea științifică - 67% (3% din totalul FB)	IC ₆ Nivelul performanțelor în cercetarea științifică (indicator cu structura complexa)	3%	<p>Necesita o discutie separata! Nota: Acest indicator se actualizeaza in faza a doua a procesului de repartizare</p>	ic8
	II.B. Modalitățile de valorificare a capacității de cercetare științifică -33% (1% din totalul FB)	IC ₇ Ponderea studenților echivalenți unitari de la învățământul postuniversitar (de studii aprofundate, master și doctorat) în totalul studenților echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	1%	<p>Observatie: Numarul studentilor (bugetati si cu taxa) este cel inregistrat la inceputul anului universitar. Nota: Acest indicator se aplica in faza initiala a procesului de repartizare</p>	ic5
		IC ₈ Raportul procentual dintre valoarea contractelor de cercetare-proiectare și totalul veniturilor universității	0.5%	<p>Observatie: La veniturile din cercetare se includ si capitolele privind proiectele provenite din surse externe si cofinantate de la bugetul de stat (23.03.18.07 si 23.02.20) Formula de calcul este: (23.03.14 + 23.03.18.07 + 23.03.20) / 23.03 Nota: Acest indicator se actualizeaza in faza a doua a procesului de repartizare</p>	ic12
III. Calitatea bazei materiale - 67% (2% din totalul FB)	III.A. Calitatea bazei materiale - 67% (2% din totalul FB)	IC ₉ Valoarea cheltuielilor pentru dotari si investitii raportata la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	1%	<p>Observatii: Pentru indicatorul IC9: se considera articolele: 26.02(echipament), 26.03(alte obiecte de inventar de mica valoare sau scurta durata), 72(investitii ale institutiilor publice). Pentru indicatorul IC10: a) se ia in considerare numarul de studenti de la inceputul anului universitar anterior, pentru a se corela cu datele financiare ale anului financiar anterior; b) pentru cheltuieli materiale se considera articolele: 21(drepturi cu caracter social), 22(hrana), 23(medicamente si materiale sanitare), 24(pentru intretinere si gospodarie), 25 (materiale si prestari servicii cu caracter functional), 26.01 (lenjerie si accesorii de pat), 27 (reparatii curente) din centralizatorul la anexa 14.</p>	ic6a
		IC ₁₀ Valoarea cheltuielilor materiale (din alocații bugetare și venituri proprii) raportata la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	1%		ic9a

Anexa 4. Varianta propusa a setului de indicatori de calitate - definitii si observatii

III. Baza materiala - 20%	III.B. Calitatea mijloacelor de documentare - 33% (1% din totalul FB)	IC ₁₁ Valoarea cheltuielilor pentru achiziția de carti, reviste și manuale, raportata la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	0.5%	Pentru indicatorul IC11: se trece articolele 29 și 31, din anexa 14 (centralizator). Note: a) Acesti indicatori se actualizeaza in faza a doua a procesului de repartizare; b) Datele sunt preluate din anexele 10 și 14 transmise la MEC in luna februarie ale anului financiar respectiv	ic6b
		IC ₁₂ Numărul de calculatoare in proprietatea universitatii, raportat la o mie de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă)	0.5%	Observatie: a) Numarul studentilor (bugetati si cu taxa) este cel inregistrat la inceputul anului universitar. b) Pentru a surprinde mai bine situatia reala privind calculatoarele, se considera toate calculatoarele aflate in proprietatea (inventarul) universitatii. Nota: Acest indicator se aplica in faza initiala a procesului de repartizare.	ic9b
IV. Managementul universitar - 20% (3% din totalul FB)	IV.A. Calitatea managementului academic, administrativ și financiar - 67% (2% din totalul FB)	IC ₁₃ Calitatea managementului academic și administrativ (indicator cu structura complexa)	1%	Necesita o discutie separata! Nota: Acest indicator se actualizeaza in faza a doua a procesului de repartizare	ic7
		IC ₁₄ Ponderea veniturilor extrabugetare în totalul veniturilor universitatii	0.5%	Observatie: Prin veniturile extrabugetare se inteleg acele venituri proprii ale universitatii care nu provin direct de la bugetul de stat (din finantarea de baza sau din alocațiile de la buget cu destinatie speciala). Nota: Acest indicator se actualizeaza in faza a doua a procesului de repartizare	ic11
		IC ₁₅ Ponderea veniturilor extrabugetare cheltuite pentru dezvoltare în totalul veniturilor universitatii	0.5%	Observatie: La veniturile extrabugetare pentru dezvoltare se iau in considerare articolele 26.02(echipament), 26.03(alte obiecte de inventar de mica valoare sau scurta durata), 28(reparatii capitale), 29(achizitii carti), 30.01(calificarea,perfect si specializarea profesionala a salariatilor), 31(manuale), 72(investitii ale institutiilor publice) de la capitolele de cheltuieli (57.03.10.01, 57.03.13, 57.03.14, 57.03.15) Nota: Acest indicator se actualizeaza in faza a doua a procesului de repartizare	ic13
	IV.B. Calitatea serviciilor sociale și administrative studențești - 33% (1% din totalul FB)	IC ₁₆ Calitatea serviciilor sociale și administrative studențești (indicator cu structura complexa)	1%	Necesita o discutie separata Nota: Acest indicator se actualizeaza in faza a doua a procesului de repartizare	ic10